Observaties en advies inzake raadsvoorstel Duurzame Samenleving dd. 22 augustus 2017

Geachte leden van de Commissie Ruimte,

Op 8 juni heb ik ingesproken over het 'actieplan CO2-neutraal 2030' en heb daarna het proces van motie en amendement gevolgd. Ter verrijking van de discussie over het vernieuwde raadsvoorstel stuur ik u onderstaand mijn observaties en advies. Ik zal 14 september aanwezig zijn om eventuele vragen te beantwoorden.

1. In de samenvatting wordt gememoreerd dat de ambitie in 2014 was om in 2030 een klimaat neutrale gemeente te zijn. Ook in dit stuk inclusief bijlage worden klimaatneutraal en CO2 neutraal door elkaar heen gebruikt terwijl dit niet hetzelfde is. Methaan en andere broeikasgassen worden uitgesloten, zonder aan te geven waar en wanneer reductie hiervan wel wordt aangepakt. ***Advies: houd vast aan klimaatneutraal.***
2. Er wordt een besluit gevraagd om de omschreven ambities en beleidskaders van de lange termijn actieplannen voor vier thema's vast te stellen die in juni zijn besproken en van commentaar/inhoudelijke opmerkingen zijn voorzien. Voor zover ik heb kunnen vaststellen is niets met de inhoudelijke opmerkingen gedaan. Ongewijzigd vaststellen zou niet alleen een op zijn minst slordig en inconsistent vertrekpunt zijn voor een dossier dat tot 2030/2050 loopt, een dossier dat juist een sterk fundament behoeft dat boven alle twijfel verheven is, maar zou ook een zwakke schakel kunnen vormen in het pleidooi bij het ministerie van Economische Zaken inzake verhinderen olie- en gaswinning. Ten slotte zou het ook betekenen dat burgerfeedback op conceptplannen tijdverspilling is voor de burger. Dit maakt mij huiverig om hier in de toekomst tijd in te investeren en staat bovendien haaks op het beleid 'ja, tenzij…'. ***Advies: stel ambitie en beleidskaders vast met inbegrip van inhoudelijke opmerkingen (zijn niet betwist) en vraag op korte termijn een verbeterde versie.***
3. Er wordt in 2018 geld gereserveerd om een actieplan Gezonde Samenleving op te stellen. Waarom gebeurt dit separaat en niet integraal waarover wel in de volgende alinea gesproken wordt? Alles wat er nu in stelling wordt gebracht zou juist moeten zijn afgestemd op het bereiken en borgen van die gezonde samenleving (einddoel). ***Advies: laat de plannen nu al toetsen op wat de effecten zijn op de gezondheid van de samenleving zodat direct zichtbaar wordt of het klopt.***
4. Bottom-up formuleren is iets anders dan bottom-up realiseren en ruimte geven aan de voorkeuren van de inwoners. Door het ontbreken van het bredere palet van 'klimaatklappers' ontstaat een sterk gereduceerd menu voor de inwoners waardoor de doelstelling van de raad om bottom-up te werken in beperkte mate wordt gehaald. ***Advies: laat meer ruimte voor het bredere palet***
5. Concrete CO2 reductiedoelstellingen komen sporadisch voor in de plannen. En zijn dan algemeen. Bijvoorbeeld informatie verspreiden over groepsinkoop. 18.000 inwoners bereiken zegt nog niets over de CO2 reductie. Hoeveel daadwerkelijke conversie wordt beoogd (zoals 8% bij zonnepanelenactie)? Er wordt gesproken over 'eventuele financiële tegemoetkomingen' maar niet over bijvoorbeeld reductie OZB zoals Jelmer in juni voorstelde. ***Advies: maak de budgetten taakstellend en toetsbaar qua opbrengst. Dit kan bijvoorbeeld door per item een 'reality check' te doen door het totaal te investeren bedrag te vertalen naar een minimaal te verwachten reductie van CO2, door de 'Social Cost of Carbon' als rekeneenheid te nemen.***
6. Er staat dat de samenhang met andere doelen, uren en middelen van de gemeente en andere stakeholders in kaart is gebracht. Bij 'samenhang' staat wel een tekstueel verband met een aantal dossiers, maar dossiers als sociale cohesie, opleidingen, gezondheid, milieu, (lucht)vervuiling, gezond water, gezond voedsel staan niet genoemd. Het toegang verschaffen tot reductie van woonlasten voor mensen waarbij nu middelen ontbreken

(sociale cohesie) is zo'n verband. ***Advies: laat verhelderen waarom bovengenoemde dossiers buiten beschouwing zijn gelaten c.q. laat samenhang hiermee alsnog zichtbaar maken.***

7. Hetgeen beschreven staat bij argument 2.2. klink mij als muziek in de oren. Tegelijkertijd vraag ik me af waarom geen gebruik is gemaakt van het gratis! beschikbaar gestelde diagram en de werkwijze voor vertaling naar strategische doelen en beleid met integrale impactbeoordeling. ***Advies: laat verhelderen waarom geen gebruik gemaakt is van door inwoner aangeleverde input, hoe een betere aanpak er volgens het college uitziet en waarom.***
8. Argument 2.3 tweede bolletje komt over als een reactieve incident gedreven benadering. Uiteraard ben ik voor een adequate en tijdige dialoog met inwoners die iets vragen en voldoende capaciteit hiervoor. Ik zou echter verwachten dat er voor genoemde zaken z.s.m. een structurele oplossing komt zodat er minder tijd hoeft te worden besteed aan het proces van vragen beantwoorden (incidenten). ***Advies: laat op dit punt met prioriteit een structurele oplossing maken (bijvoorbeeld: stappenplan voor het realiseren van zonnevelden).***
9. Bij 'communicatie' staat vermeld dat de gemeente zelf het goede voorbeeld geeft. Waarom wordt het nieuwe gemeentehuis niet CO2 neutraal terwijl de gemeente dit wel lijkt te gaan eisen van de inwoners, uiterlijk in 2030? ***Advies: maak gemeentelijk Onroerend Goed zoals het gemeentehuis alsnog CO2 neutraal in verband met voorbeeldfunctie.***
10. De nadruk bij stimuleren wordt vooral gelegd bij de 'rekensom' en financieel rendement. Dat kan mensen laten afhaken. Dit risico is bij het consequent tonen van meervoudig rendement (financieel, ecologisch, emotioneel en sociaal) minder groot (verbinden met intrinsieke motivatie). ***Advies: laat bij 'stimuleren' consequent het meervoudig rendement zichtbaar maken en zo maximaal aansluiten bij intrinsieke motivatie van stakeholders.***